

HAI

LA PESCADORA
DE SOMNIS

DOSSIER PEDAGÒGIC

CIA.
GIRA
MAGIC

HAI, LA PESCADORA DE SOMNIS

És un conte indígena amb màgia, teatre, titelles, poesia visual, música i moviment. Creat a partir de materials reciclats i amb música original.

Hai la pescadora de somnis és un espectacle participatiu, que interpel·la les emocions dels nens i les nenes i també dels seus mestres. Convida a que la imaginació estigui present i no hi hagi res que estigui ni bé ni malament. Una proposta d'arts escèniques per a petits i grans on la música té una presència molt important.

Edat recomanada: **A partir de 3 anys**

TEATRE GESTUAL

Durada de l'espectacle: 55 minuts.

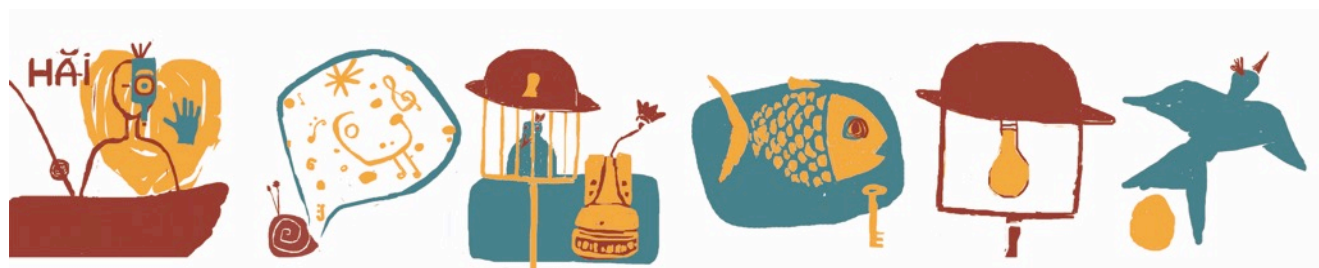
EL CONTE DE HAI

Hai, la pescadora de somnis, navega amb el seu vaixell de cartró per l'oceà de la imaginació, en el seu recorregut troba ampolles plenes de sorra màgica, cargols de mar que es transformen i emeten la música del fons del mar i amb una canya, Hai, pesca un ocell. Un ocell-presoner dins d'un capgàbia.

A la recerca de la clau que alliberarà l'ocell, troba a una mestra, una bota vella que li xiuxiueja a cau d'orella el camí a seguir ...

L'aventura continua i Hai al costat de la seva tribu (el públic), canta i dansa el ritual de la llibertat. Allà apareix un preciós peix daurat que li donarà la clau, que sempre ha estat en el seu cor.

L'ocell vola i Hai desapareix en l'oceà. L'amor i la creativitat són alliberats i totes i tots sortim navegant en un petit vaixell de paper.

Expressions artístiques treballades a Hai...

POESIA VISUAL

La poesia visual és l'art o el joc de crear relacions inesperades i desconegudes entre objectes, imatges, fotografies i tot allò que pot ser vist. Perquè d'aquesta unió emergeixi un nou significat.

Alguns poetes visuals que ens inspiren: Rene Magritte, Joan Brossa, Chema Madoz i David Himbernon.

TEATRE

La paraula teatre ve del grec i significa "lloc per contemplar". Es tracta d'un art que busca representar històries enfront d'una audiència, combinant actuació, discurs, gestos, escenografia, música i so.

El teatre és ideal per ajudar al desenvolupament de l'expressió verbal i corporal, estimular la capacitat de la memòria i l'agilitat mental dels nens. Els nens absorbeixen tot el que escolten. Començar en el teatre proporciona un immillorable ventall d'avantatges que potencia la imaginació dels més petits.

TEATRE D'OBJECTES

El Teatre d'Objectes crea diferents formes d'explicar-nos alguna cosa sempre des de la reinterpretació de la quotidianitat. En l'actualitat, la contínua recerca de comunicar d'una forma diferent, ens fa investigar i buscar la dramatúrgia de l'objecte, obrint així una altra perspectiva al teatre.

MÀGIA

La màgia té origen en la paraula grega "mageia" que significa 'qualitat del sobrenatural'. També deriva del sànscrit "maga" que significa 'il·lusió'. La màgia és l'art de produir fenòmens que semblen contradir les lleis naturals. Doctrina segons la qual tot és simple aparença.

TITELLA

Un titella és un ninot que es mou mitjançant fils o un altre procediment. Pot estar fabricat amb drap, fusta o qualsevol altre material i permet representar obres de teatre.

EXPRESSIÓ CORPORAL

L'expressió corporal és una activitat que normalment exerceixen personatges com artistes, ballarins, mims, etc. Aquesta activitat consisteix a utilitzar el cos per a representar idees, sentiments, sensacions,...

1- FITXA ARTISTICA

Idea i creació: Joana Rhein i Miquel Crespi

Direcció: Miquel Crespi

En escena: Joana Rhein

Música original: Mario Cortizo

Escenografia: Joana Rhein

Disseny de la il·luminació: Miquel Crespi

Vestuari: Joana Rhein

Fotografia: Jorge Gareis, Ulises Fontana, Miquel Crespi

Producció: Cia. Giramàgic

2- LA COMPANYIA

GIRAMAGIC la formen dos artistes: Miquel Crespi i Joana Rhein.

Miquel Crespi porta mes de 35 anys d'experiència com a director, actor i guionista. Ha treballat amb les companyies La Cubana, Las Caligulas i Zootroupe i ha participat en molts programes i productores de televisió d'arreu. Col·labora habitualment i des de fa molts anys amb Pallassos sense fronteres i és professor d'interpretació i de creació.

Joana Rhein arriba des del Brasil a Barcelona l'any 2009, amb una formació en el camp de les arts visuals i la màgia, i amb un bagatge important com actriu de teatre experimental. A Catalunya aprofundeix els seus coneixements fusionant la màgia, la dansa, el teatre i la poesia visual.

D'ençà que aquests dos artistes aventurers i inquiets, amb moltes ganes de crear i compartir, es coneixen, comencen junts l'aventura d'explorar el potencial teatral i poètic de la màgia, més enllà dels seus coneguts trucs.

3- PROPOSTES PEDAGÒGIQUES PER A TREBALLAR A L'AULA

Abans de fer propostes concretes sobre HAI, la pescadora de somnis hem de tenir en compte que el teatre a l'escola és un JOC DRAMÀTIC. Una resposta a la qüestió de quins són els procediments o tècniques que estimulen el treball dramàtic, la podem trobar en el llistat que Root-Bernstein elabora per organitzar les eines mentals que qualsevol activitat creativa utilitza:

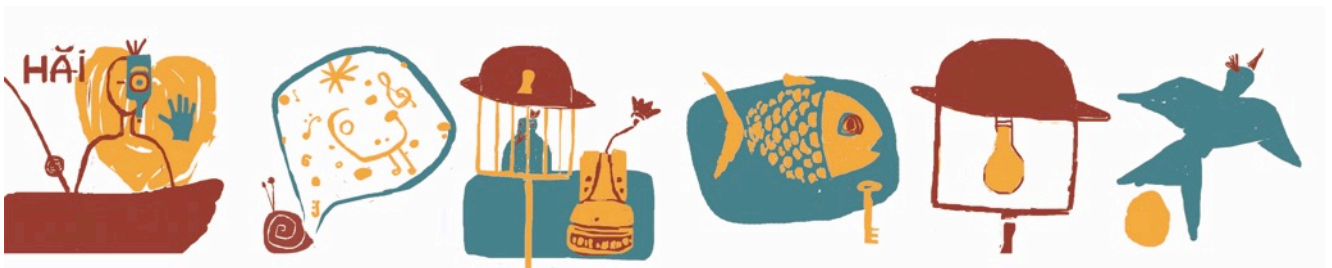
- 1.- Observació: capacitat de posar atenció a allò que veiem, escoltem o sentim a l'interior del nostre cos.
- 2.- Imaginació: capacitat d'evocar o imaginar les impressions i sensacions. Visualitzar imatges, "escoltar" sons i cançons inèdites, etc.
- 3.- Abstracció: procés mitjançant el qual allò que és complex acaba reduint-se a simple. Procés de simplificació.
- 4.- Reconeixement i formació de pautes: tenen a veure amb el descobriment de les lleis i l'estructura matemàtica de la natura, amb les rimes i ritmes del llenguatge, la dansa, la música, etc. La formació de noves pautes sempre s'originen en la combinació inesperada d'elements simples preexistents.
- 5.- Analogia: la comprensió de que dues coses aparentment molt dispars comparteixen propietats o funcions es troba al nucli de les principals obres d'art i de la literatura.
- 6.- Pensament corporal: el que té lloc a través de sensacions i la consciència dels nostres nervis, músculs i pell. Són molts els artistes que, per expressar-se, experimenten en forma de sensacions corporals.
- 7.- Empatia: bona part del treball dels artistes consisteix en posar-se en lloc d'una altra persona, animal, planta, etc. que no és com nosaltres!
- 8.- Pensament dimensional: capacitat d'imaginació per traslladar mentalment una cosa des d'un plànol bidimensional a un altre multidimensional, des de la terra a l'espai exterior (indispensable en les arts plàstiques).

9.- Modelat d'objectes i conceptes: exigeix la combinació adient del pensament bidimensional, l'abstracció, l'analogia, l'habilitat corporal o manual. Els actors i actrius utilitzen objectes per recrear escenes i personatges; els artistes plàstics elaboren maquetes i projectes.

10.- Joc: eina que integra pensament corporal, empatia, representació i modelat... Implica gaudir amb allò que un està fent i una certa actitud irreverent cap els procediments, objectius i "regles del joc" convencionals.

11.- Transformació: ens permet traduir els continguts d'un eina mental a una altra o els continguts de la nostra imaginació als llenguatges formals de la comunicació. El pensament transformador ajunta totes les eines en una unitat funcional i ens ajuda a restablir relacions operatives entre totes les habilitats descrites.

12.- Síntesi: combinació de diferents modalitats d'experiències.

4- DESPRÉS D'ANAR AL TEATRE

En tornar del teatre, trobem el moment per asseure'ns i recordar l'experiència viscuda. Segur que tots han entès la història, però segur que els hi ha cridat l'atenció determinats moments, objectes curiosos, detalls que no els hi ha passat per alt i que s'han emportat, i de mica en mica, anem aprofundint amb les intencions, els valors i allò que ens ha transmès l'obra i anem compartint sensacions.

- Què ha passat?
- Quina història ens ha explicat la protagonista?
- Quin personatge hi havia?

- El mateix personatge sempre ha estat representat per l'actriu? O hi ha hagut una escena en que el personatge ha estat representat per un titella? Com ho hem endevinat?
- Quin significat hi hem donat a la gàbia, amb l'ocell primer tancat i després alliberat?
- Recordem com era l'escenografia? Sempre ha estat la mateixa?
- Quins objectes ens han cridat més l'atenció?
- Ha estat divertit, ens ha agradat?
- Què és el que més ens ha agradat?
- Què és el que ens ha sorprès més?
- Havíem vist alguna vegada, màgia com la que hem vist avui?

És un espectacle amb moments molt bonics i delicats, que desperten sobretot en els més petits, emocions d'alegria, de sorpresa, de por, de tristesa... val la pena també parlar de les emocions que se'ns han despertat i què és el que ho ha provocat. No és fàcil parlar de les emocions, perquè se'ns fa difícil identificar-les per això és important parlar-ne i expressar-les, i l'obra pot ser una bona excusa per encetar aquestes converses:

- En quin moment de l'obra hem observat que ens hem posat tristos, alegres, porucs i perquè?
- Què ens ha passat últimament que ens ha fet sentir tristos o alegres, que hem tingut ràbia o por, o que ens hem enfadat molt?
- Ens dura molta estona, o ho oblidem de seguida?
- Com reaccionem quan algun company està trist, enrabiad, content o té por d'alguna cosa?

HAI es passa una estona buscant la clau de la gàbia.

- Què és el que vol alliberar? Perquè ho deu fer?

Aquestes preguntes ens poden donar peu a parlar de la llibertat com a valor. Els nens i nenes son petits i encara no son prou autònoms ni prou responsables i per tant no poden encara utilitzar-la correctament, però si que hi podem reflexionar. Què vol dir sentir-se lliure? Ens hi sentim? Sabem de persones que no ho son?

Us deixem aquest enllaç del Criatures de l'Ara que parla sobre aquest tema:

https://criatures.ara.cat/blogs/la-convivencia-un-trencaclosques/llibertat-valor-mes-preuat_6_602999700.html

HAI és un espectacle molt imaginatiu i ple de fantasia. Ens pot engrescar a provar de fer algun exercici semblant al que han fet els creadors d'aquesta obra?

- Sabríem agafar tres objectes, nous o vells, i explicar una història que els relaciones?
- Sabríem endevinar una paraula que ha pensat un/a company/a i que l'expressa amb el moviment però sense parlar?
- Sabríem explicar una petita història amb l'ajuda d'objectes que ens cabessin a les butxaques com feia HAI?
- Som dels que ens costa imaginar que hi ha aigua, on no n'hi ha? En una escena HAI ens explica que surt aigua, però d'aigua, com la que surt per l'aixeta, no n'hi ha. Ho hem entès?

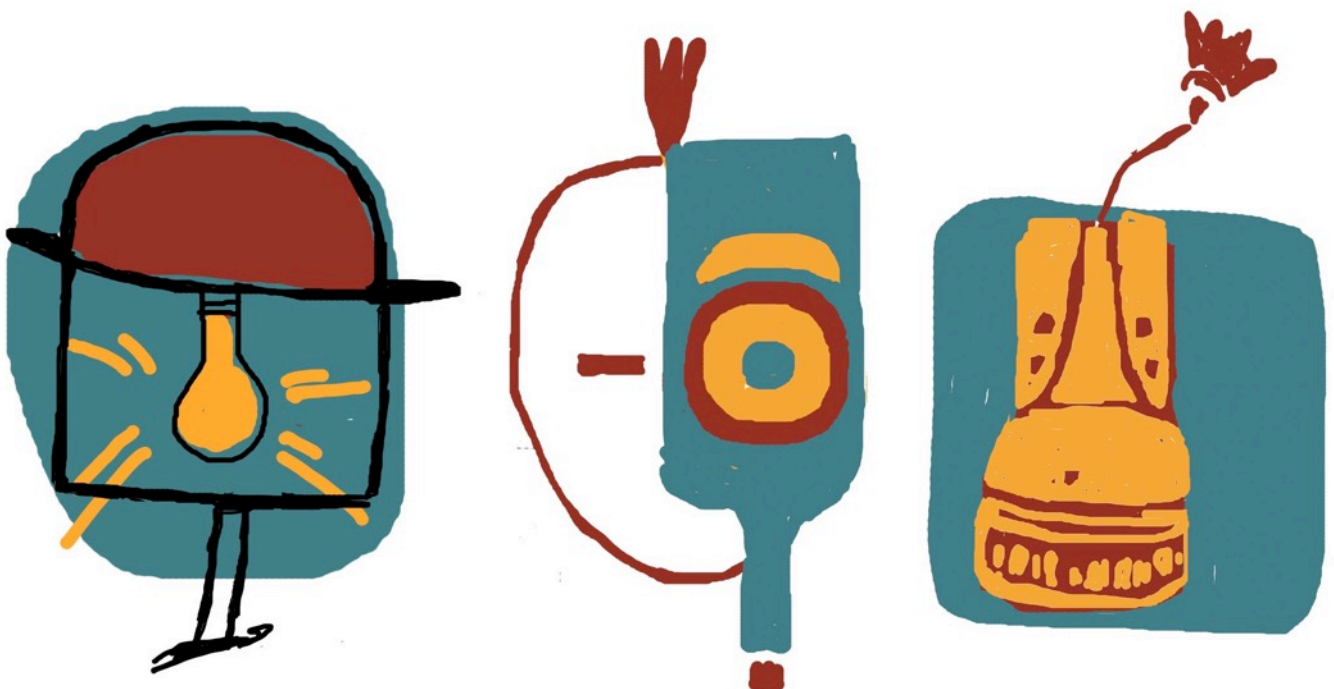
HAI és una pescadora de somnis.

Nosaltres podem somiar adormits però també desperts.

- Podem dibuixar els somnis?
- Podem pescar els somnis dels altres, i dibuixar-los?
- Amb quins colors els pintarem?

L'escenografia de l'espectacle ha estat creada per Joana Rhein a partir de materials reciclats. Hi ha molts objectes que han estat transformats en objectes diferents. Unes ampolles, uns cascos amb petxines i cargolins, una bota vella...

- Ens ha cridat l'atenció algun objecte en especial?
- Sabríem agafar algun objecte vell de casa i transformar-lo en un altra cosa i donar-li un nou ús?

5 - ELS VALORS EDUCATIUS DE HAI, LA PESCADORA DE SOMNIS

A partir de Hai, la pescadora de somnis es poden treballar valors com la sostenibilitat, el reciclatge, la imaginació, la bellesa subjectiva interior i exterior, l'autoestima, l'amor, la llibertat, la curiositat o la creativitat. Tot seguit us fem propostes pedagògiques per treballar a l'aula. Depenent de l'etapa educativa amb la que treballem podem complicar més o menys l'exercici.

1.- Treball d'expressió corporal.

Us heu adonat que la Hai es mou silenciosament, que no parla? Tot el que veu i totes les emocions que té les expressa amb el cos, la mirada, petits sons i objectes! Voleu provar si és fàcil això?

Mim d'objectes

Us proposem que cada alumne, individualment i sense parlar, faci mim d'un objecte amb el cos. Els altres han d'endevinar de què es tracta. Qui ho endevina surt a fer l'exercici.

1.2. Seqüència del mim

Es tracta de proposar una seqüència feta només amb gestos i els alumnes després l'han de fer tan bé com puguin. El professor/a fa la seqüència primer. Tingueu en compte que els moviments han de ser molt nets. Per exemple: "Vaig caminant pel camp, trobo una flor, l'arrenco i l'oloro. Això em fa estar content/a, però, de cop, la flor es panseix i la llenço. Això em fa estar trist/a...Marxo."

1.3 Mim dels animals

Prepareu unes targetes que tinguin dibuixos d'animals. Demaneu als nens i nenes que agafin una i que els representin però sense paraules, només amb gestos, imitant els moviments (els podem dir que facin com dormen, com mengen, etc...) Els companys han d'endevinar quins animals són.

2.- Treball de moviment.

Durant tot l'espectacle la Hai es mou amunt i avall, però sempre que es mou interactua amb l'entorn, amb els materials i objectes que es troba i amb les sensacions que li provoquen les coses que imagina. Juguem amb l'entorn que tenim a l'aula i amb l'ajuda de la nostra imaginació?

2.1 Desplaçaments i emocions

L'aula ha de quedar el més diàfana possible, per a que ens puguem moure amb el màxim de llibertat. Posem una música, que ens transporti a un món oníric, semblant al de Hai (música poètica de Pascal Comelade o les més populars i cinematogràfiques com Amelie de Yan Tiersen o música més indígena per apropar-nos a Hai,...) i demanem als infants que es desplacin per l'espai. Han d'omplir tot l'espai, provar de canviar de direcció, de velocitat...etc. Després els demanem que es moguin amb diferents emocions (alegria, tristesa, curiositat, ...).

2.2 El xiclet imaginari

Tots els infants es col·loquen de peu, apinyats al centre de l'aula i s'imaginen que estan immersos en una immensa massa enganxifosa semblant a un xiclet. Intentaran desenganxar-se d'aquesta matèria que tenen al cos i obrir-se pas a través d'ella.

Abans de començar l'exercici cal demanar als alumnes que s'imaginin la sensació de la massa enganxifosa i que comencin amb moviments lents i curts (un dit, una mà, el cap...), l'exercici es pot fer amb els ulls tancats i així a alguns els serà més fàcil d'imaginar.

3.- Fem de clowns.

A estones la Hai ens fa riure, s'expressa com un clown. El personatge del clown, sovint exagera i això ens provoca el riure, també quan s'equivoca perquè ell ho viu com una tragèdia.

3.1 Files índies.

Fem una o dues files depenent del número de nens i nenes. El primer de la fila ha de caminar fins a l'altra punta de l'aula però enmig del recorregut haurà de fer alguna acció, molt subtil com esternudar, recollir un paper, mirar enrere...etc. El segon de la fila surt quan el primer ha arribat i imita el que ha fet el 1r però ha de ser un pèl més exagerat, el mateix farà el 3r, 4t, ...etc. que cada vegada exageraran més els gestos, fins que el darrer estarà el que en diem "molt passat de voltes" respecte el primer que hem vist. Aquest exercici es pot acompanyar d'una música alegre i és sempre molt divertit!

4.- Investigació sobre l'il·lusionisme.

De la boca de la Hai surten quilòmetres de paper, encén una llum amb la mà,... Això és possible? Com ho fa? Hi ha truc? Comenteu a classe si la màgia existeix o no, si la Hai ha fet trucs de màgia, si existeixen els poders... Us proposem que feu conversa i n'extraieu conclusions. Amb els alumnes més grans podeu plantejar hipòtesis i experiments.

4.1 Experiment de l'ou màgic

Què li passa a un ou si el fem en vinagre? I si el fem en aigua? Es planteja la pregunta als infants que hauran de fer les seves hipòtesis i posar-les en un mural. Fent la part d'experimentació i deixem reposar els ous 2 dies (els deixem en un lloc visible perquè puguin anar observant els canvis. Treiem els ous dels gots i deixem que els nens els observin i els toquin. Parlem sobre els canvis que poden observar (s'ha fet gran, és una mica transparent, és tou). Comproven les hipòtesis inicials. Trenquem l'ou màgic i

olorem el que hi ha a dins. Perquè fa olor a vinagre? L'ou ja no és impermeable i el vinagre li ha entrat a dins. Per què ha passat? Màgia?

També podeu compartir vídeos de màgia, buscar a Internet o demanar a algun pare o mare que us n'ensenyi algun:

<https://www.youtube.com/watch?v=aWZfmeEM-6Q>

5.- Teatre d'objectes.

A l'obra la HAI es relaciona amb objectes que prenen vida, d'altres vegades hi juga i els dóna un ús no habitual. Pregunteu als nens i nenes després de la funció quins han vist (la bota, l'ocell de la gàbia, l'ampolla, una clau, els corns marins, fils, un penja-robes,...etc.) I amb un abric, una gàbia i un penja-robes que heu pogut veure?

També podem preguntar als infants si mai han pensat que un objecte tenia vida (un quadre, un nino de peluix, una cullera...).

5.1 Objectes de doble ús

Durant tot un dia observarem, imaginarem, jugarem i crearem amb totes aquelles coses que ens envolten a l'aula. I a partir de tot allò que descobrim, proposarem universos nous. Fem triar als nens i nenes un objecte que tinguin a la motxilla i sortirem a presentar-lo davant els altres donant-li un altre ús. Per exemple: un mocador que és una pantalla que es plega, un llapis que és una brúixola secreta o una jaqueta convertida en hamaca!

5.2 Teatre amb els peus.

Es tracta de representar una obra de teatre només amb els peus. Es divideix el grup en subgrups de tres i es deixen deu o quinze minuts per a preparar la petita obra que s'ha de representar. La representació només ha de durar 5 minuts. Després cada grup mostrarà el treball realitzat. Dos alumnes subjecten una manta per cada extrem per tapar als actors, de forma que

només se'ls hi vegin els peus. Els peus es mouen i s'expressen fent d'actors i actrius i els nens i nenes posen veu als seus peus. Aquest joc sembla molt complicat d'entrada però és molt fàcil i divertit!

6.- Construcció d'una titella amb material reciclat.

A l'escenari tot és reciclat i reciclable! Des del seu vaixell de cartró la Hai transforma materials i en crea de nous.

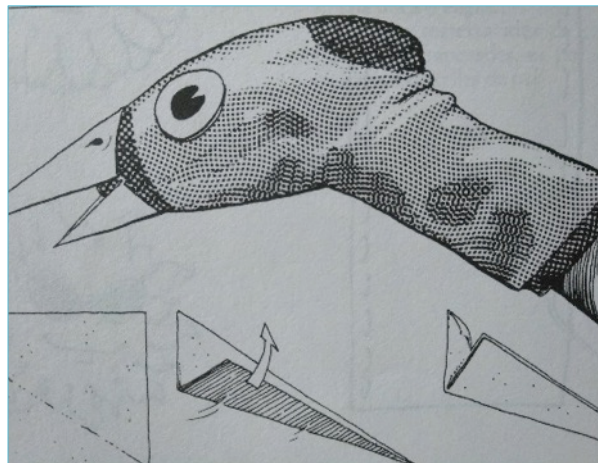
6.1-El titella ocell

Material:

- un mitjó o un tub de plàstic o una màniga de jersei vell
- cartrons, taps de plàstic
- retoladors
- cola de cartró

Eines:

- tissores
- llapis

Procés i elaboració:

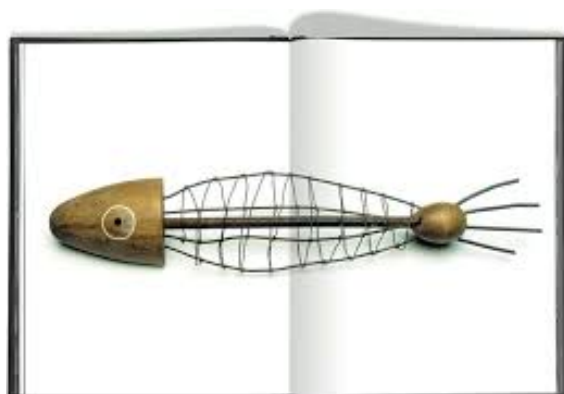
Agafem un mitjó o un tros de màniga d'un jersei vell on càpiga la mà i mig braç o fins i tot un tub de plàstic. Els titelles per fer poden ser diversos; proposem fer un ocell. Per fer el bec retallarem un rectangle de cartró de color i el tallarem pel mig. Dobleguem qualsevol dels triangles que han quedat i en retallem la part sobrant, el despleguem i ja tenim el bec de la part de dalt. Repetim el procés per fer el de baix i els enganxem tots dos al mitjó on posarem els ulls i el nas, també amb cartró o taps d'ampolles de plàstic.

6.2. Altres construccions de materials reciclats

- A la Hai li agraden les petxines i els corns marins. Són un material afí a les pedagogies Reggio Emilia i Waldorf que prioritzen la utilització de materials naturals a les seves aules. Podem pintar-les i jugar a escoltar els sons que fan.
- El vaixell de la Hai es pot construir a l'escola. I des dels vaixell es pot animar als nens a fer volar la imaginació i dóna peu a molts jocs dramàtics. (imatges 1 i 2)

També podríem fer peixos amb ampolles de plàstic, plats reciclats de paper de festes de l'escola, pedres i pals. Podem inspirar-nos de l'obra de l'il·lustrador Isidro Ferrer. (imatges 3 i 4)

•

6 - PEDAGOGIA DEL TEATRE. ANEM A VEURE UNA FUNCIÓ!

Quan volem, seguint la filosofia de l'escola, fer servir el teatre per a educar i la pedagogia teatral, cal també donar eines per aprendre a veure teatre, a gaudir de les arts escèniques, a estimular el coneixement del fet teatral i a generar hàbits culturals. Quan aneu el teatre amb els vostres alumnes podem treballar i reflexionar sobre els següents punts que fan el DECÀLEG DEL BON ESPECTADOR/A:

6.1.- Treballem a l'escola l'espectacle que anem a veure. És important que els nens i les nenes tinguin una mínima idea del que estan a punt de presenciar, que entenguin la temàtica i resolde'ls possibles dubtes. També, així podrem comentar després si és com s'ho imaginaven o no, si s'han complert expectatives, si els ha sorprès...etc.

6.2.- Al teatre hem de ser puntuals. Els tempos són molt importants, tot està preparat per a que anar el teatre sigui una experiència emocionant i satisfactòria. Si arribem tard, fem esperar a tot l'equip artístic i molestem als altres espectadors.

6.3.- Abans de començar l'espectacle recordeu desconnectar les alarmes dels rellotges i els telèfons mòbils, que fan interferències i impedeixen que els aparells tècnics de l'espectacle funcionin correctament i també despisten als actors i actrius.

6.4.- Respecteu el mobiliari del teatre. No salteu a les butaques, ni pugeu amb sabates, penseu que aquí han de seure molts més nens i nenes que, com vosaltres, voldran gaudir de l'espectacle.

6.5.- El silenci durant l'obra és indispensable, els actors i actrius necessiten concentració i treballen per a que vosaltres us ho passeu bé. Deixeu volar la imaginació!

6.6.- Si teniu tos o un esternut, si no el podeu evitar, feu-lo els menys sorollós possible, aquesta és una cosa que, si es repeteix molt, molesta als actors i als altres espectadors de la sala.

6.7.- Una cosa que no podem quan anem al teatre, per respecte als actors i actrius, és menjar. Ni crispetes, ni patates, ni caramels! Hem de fer l'esforç d'esperar a que acabi la representació. Sempre podem menjar abans d'entrar a la sala i no hi haurà problema, l'espectacle no serà tan llarg perquè no ho puguem resistir!

6.8.- Si no us agrada l'espectacle, seguiu en silenci a la vostra butaca per respecte al públic i a tots els que han fet possible la representació.

6.9.- Si per una causa urgent heu de marxar de la sala, procureu que la vostra sortida no provoqui soroll ni molèstia als altres.

6.10.- Els aplaudiments, no els xiulets ni els crits, són la millor recompensa als actors i a l'equip tècnic del teatre, són qui us ha fet passar una estona agradable.

7 - ALGUNES CONSIDERACIONS SOBRE ELS PETITS I JOVES ESPECTADORS

Quan mirem teatre engeguem de seguida la nostra capacitat d'empatia. Ens posem a la pell d'aquells personatges, bons i dolents i sentim (connectem amb les emocions, amb els 5 sentits) el que ells viuen. I això sempre va acompanyat de la imaginació que els muntatges ens proposen i que s'activa en el cervell dels infants i joves immediatament.

El teatre familiar també ha de servir per a construir en els infants i joves un pensament crític, fer-los pensar, donar una volta a allò que veuen, qüestionar-se paradigmes. Perquè haurem de valorar, si els personatges ho han fet bé o malament si han estat justos o injustos, ... segons una escala de valors. I probablement arribar a la conclusió que no hi ha tan bons ni tan dolents. Quan anem al teatre afavorim el procés d'aprenentatge de diferents

temes, acompanyem a educadors i educadores a fer més vivencial i per tant més fàcil l'aprenentatge.

Assistir a una obra de teatre té un valor educatiu perquè quan observem com el personatges gestionen una realitat i aborden els conflictes ens qüestionem que faríem nosaltres i els infants aprenen d'aquestes experiències, perquè el camí és divertit.

D'altra banda tampoc oblidem que el teatre dóna valor al diàleg, ja que aquest és el que permet que els personatges i la nostra societat avancin.

MOLTES GRÀCIES PER COMPARTIR AQUEST VIATGE AMB HAI, LA PESCADORA DE SOMNIS.

